І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 74. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 20, 1960 No. 74. VOL. LXVII.

КАСТРО ОБВИНУВАЧУЄ ЗДА В ПІДТРИМУВАННІ КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНОГО СПРОТИВУ НА КУБІ

Гавана. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро виступив у понеділок дня 18-квітня ц. р. із обвинуваченням проти командування американсько морської бази у Гвантанамо, закидуючи йому співучасть у конспіративному організуванні контрреволюційного спротиву у східній Кубі. Висловив Кастро це своє нове обвинувачення на летовищі в Гавані, після повороту із Сієрра Маестра, де відбулася велика розшукувальна кампанія за повстанцями, які почали збройний спротив проти теперішнього кубинського режиму, очолюваного Фіделем Кастром в тих же самих околицях, де колись проводив свої партизанські операції сам Кастро. Виступаючи проти ЗДА, Кастро твердив, що командування американської морської бази знає про яктивність теперішніх повстанців і втримує з ними зв'язок, висилаючи свої літаки понад гірську територію у Східній Кубі, де — за словами Кастра — скривається капітан ануель Беатон із невеличкою групою контрреволюціонерів. Американцям мало б залежати на тому, щоб створити „свого роду спротив" проти теперішнього режиму і то в околицях поміж базою у Гвантанамо і тереном діяльности повстанців. Негайно після виступу Кастра державний департамент у Вашингтоні заперечив рішуче ці нові обвинувачення заявляючи, що американське командування і вояки на морській базі у Гвантанамо занімаються своїми справами і не вмішуються в кубинську політику. Так же само командування бази подало до відома, що американські літаки відбували востаннє свої лети над Східньою Кубою у зв'язку з розшукуванням за пропалим американським літаком, що було узгіднене заздалегідь із кубинським військов. командуванням. Водночас із цим Кастро заявив, що він вірить у можливість покращання взаємин і корисної розв'язки спірних проблем між Кубою і З'єдиненими Державами і висловив готовість відбути ц цьому напрямку евентуальні розмови з відповідними чинниками. Вернувся Кастро до Гавани у вояцькому одягу і в парашутських чоботах. Керівника антирежимних партизанів кап. Беатона він назвав у розмові з журналістами „вульгарним злочинцем, який прикидається контрреволюціонером."

Труман запевняє, що республіканці тішилися б з кандидатури Стівенсона або Кеннеді

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив журналістам, що такі демократичні кандидати як сенатор Дж. Ф. Кеннеді і Адлей Е. Стівенсон то особи, яких найрадше підтримували б для демократів республіканці. Ніхто з журналістів не ставив запиту на цю тему Трумановi, тільки він сам себе запитав: — Чи знаєте, кого б республіканські часописи бажали собі на демократичного кандидата на президента? — Кеннеді, або Стівенсона, — сам собі відповів колишній президент і пізніше додав, що демократи повинні вибрати такого кандидата, який міг би виграти вибори і після того знав би, що має робити. На запит журналістів Г. Труман ствердив, що такі особи є між демократами, але не хотів нікого назвати по імені.

Особисті прибутки в березні становили $393,500,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі стверджує, що особисті прибутки американців в місяці березні ц. р. трохи збільшилися в порівнянні з лютим ц. р., хоч зменшилося число затруднених і хоч дещо сповільнилася продукція в попередньому місяці, і становили 395,500,000,000 дол. в лютому виносили 393,000,000,000 долярів, а в січні цього року лише 392,100,000,000 долярів. З повищого виходить, що в першій чверті ц. р. особисті прибутки збільшилися на — 1,400,000,000 долярів, хоч в попередніх кварталах вони збільшувалися на багато більше. Головною причиною сповільнення збільшення особистих прибутків в цьому році — є зменшення продукції і зменшення прибутків фармерів, внаслідок чого особисті прибутки зменшилися на майже один більйон долярів. Збільшилися прибутки федеральних урядовців внаслідок затруднення робітників при переписі населення.

В найближчих тижнях має бути тепліша від нормальної погода

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в найближчих тижнях, це значить до половини травня, в більшості стейтів буде тепліша від нормальної погоди, а нижче від нормальної буде тільки в кількох північно-західніх стейтах. Нормальна температура в цьому часі для чотирьох районів є пересічно така: Ню Йорк — 55.5, Фаренгайма; Шикаго — 53.7; Денвер (Колорадо) — 52:3, СанФрансіско — 55.1. В північних центральних стейтах має бути нормальна температура: те саме повинно бути і на Флориді. Менші як нормально опади будуть в південних стейтах, а більше дощів буде в північно-західніх стейтах і в районі Великих Озер. Ці місячні передбачування федерального бюра не завжди здійснюються, бо деколи настають такі зміни в природі, яких не можна передбачити, а які впливають на температуру і на атмосферичні опади. Штучні сателіти мають поліпшити передбачення погоди.

В АМЕРИЦІ

● **Нюйорська поліція** видала зарядження, щоб славна великодня парада по 5-ій евню мала чисто святковий характер без найменшого комерційного посмаку. Велике число чоловічих і жіночих детективів мають дбати, щоб між мільйоном учасників цієї паради не було реклям ані жадних оголошень. Не вільно продавати навіть квітів.

● **В Массапеква, Лонґ Айленд,** в 1957 році на шкільному подвір'ї згинув від удару серця 40-річний батько, коли бавився зі своїм 9-річним сином Деніелом молодшим. Цього року на тому самому місці згинув той син, тепер 12-річний Деніел, також на удар серця, коли бавився зі своїми шкільними товаришами.

● **Куратор риб в Смитсонському інституті** д-р Ліонард П. Шульц стверджує, що люди часто легковажать цю небезпеку, яка стоїть перед ними від акулів (рекінів), які в минулому році покусали 50 осіб, а з того третина померла. Ті, що купаються в океанах, повинні бути обережні в тих районах, де появляються акули.

● **Комісарка здоров'я в Ню Йорку** д-рка Ліона Бавґартнер заявила, що вакцина д-ра Солка врятувала в місті Ню Йорку життя 162-ох осіб, і охоронила перед занедужанням на поліо 3,368 особам, бо так виходить зі статистики занедужань на поліо тоді, коли ще не було вакцини д-ра Солка.

СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОДНЯ В СВІТІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ЗРІСТ І ПОГЛИБЛЕННЯ РЕЛІГІЙНОСТИ

ПАПА У ВЕЛИКОДНІЙ ПРОМОВІ ТАВРУВАВ „КОМУНІСТИЧНУ ВЛАДУ, ОПЕРТУ НА НАСИЛЬСТВІ, ЗЛІ І РУЇНІ". НАРОДИ ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ СВЯТКУВАЛИ ВЕЛИКДЕНЬ ВСУПЕРЕЧ БЕЗБОЖНИЦЬКІЙ ВЛАДІ.

Рим. — Повідомлення про святкування Великодня в усіх країнах світу, включно із тих, що владою безбожницького большевизму, потверджують загальний ріст і поглиблення релігійности. Папа Іван XXIII виголосив після святочної Воскресної Вогослужби в соборі св. Петра звернення до вірних у цілому світі, в якому гострими словами натаврував комунізм та расистську політику. Папа заявив, що він використовує „святочну нагоду", щоб пригадати, що Христос завершив своїм Воскресенням „світлу боротьбу", яку вів за свого короткого життя. Ця боротьба — казав Папа — продовжується і нині. Світ нині поділений на два табори — по одному боці стоїть Христос з Його репрезентантами і Його послідовниками та „здоровою доктриною, правди, справедливости і миром", що втішаються благословенням Церкви. По другому боці панує „протихристиянський дух, опертий на фальшивій ідеї про особисте і суспільне життя, на зловживанні владою, ба навіть на фізичному насильстві, злі та руїнницькому безладді". Папа таврував „позбавлювання волі та особистих, громадянських і релігійних прав визнавців Церков". Водночас прославляв тих, які всупереч переслідуванню залишились вірними християнській вірі. У тому самому зверненні Папа натаврував стосування різних мірок супроти громадян за расовим принципом — прозоро натякнувши на політику південно-африканського уряду. У Римі падав на Великдень рясний дощ, але день був теплий. Велетенська площа св. Петра подобала на море парасолів. Папа промовляв до мас народу з балькону Ватиканського палацу, після чого уділив благословенства „урбі ет орбі". — У Єрусалимі 50.000 поломників маршували шляхом, що ним ступав Христос на Голготу. Єрусалимський патріярх Венедикт I відправив Воскресну Утреню у церкві, що її збудовано на місці де — за переказом — був похоронений Христос. Він запалив смолоскип і передав його полум'ям паломникам, що несли, смолоскипи, свічки та ліхтарі.

Папа Іван XXIII уділяє Великодного благословення „урбі ет орбі" (місту і світові) із центрального балькону базиліки св. Петра у Ватикані.

В країні за залізною завісою вірні — всупереч безбожницькій системі комуністичної влади — масово святкували Великдень. Кореспондент „Н. И. Таймсу" повідомляв з Москви, що тамошні православні церкви та одна католицька і одна протестантська церковці були вщерть повні, а маси народу стояли довкола. Хоч в совєтських газетах небуло згадки, про Великдень проте люди зодяглись святочно і по-святочному поводились. Спонтанно — читаємо у тій вістці — люди пекли великодні пасхи. Таке ділялось „у Ленінграді і в інших містах".

Кабіна „Дісковерера XI" кружляє довкола Землі як її сателіт

Ванденберґова летунська база, Каліфронія. — Випущений летунством 15-го квітня сателіт „Дісковерер I" згідно з пляном викинув із себе кабіну з інструментами, але та не „послухала" даних їй наказів і не почала спадати вниз, щоб 16-го квітня впасти в район гавайських островів, де її мали зловити літаки або кораблі, тільки кружляє довкола Землі як її малий сателіт. Це сталося внаслідок якоїсь хиби, про яку летунство не повідомляє; інструменти в кабіні діють згідно з пляном і надають сигнали на землю. Науковці називають випадок із „Дісковерером XI" „успішною невдачею", бо хоч головної цілі не осягнено, то все ж таки фахівці багато зможуть навчитися з цього неуспіху. Летунська база Ванденберґ в Каліфорнії 15-го квітня о год. 3:31 по пол. нюйоркського часу випустила з успіхом штучного сателіта типу „Дісковерер XI", який попав в орбіту і в полярному напрямку кружляє довкола Землі, а 27 годин після його випущення, це значить 16-го квітня по полудні, мав він випустити, будьши над Північним бігуном, окрему кабіну з інструментами, що мали записувати умови лету, бо в подібній кабінці мали б в найближчому часі летіти тварини, правдоподібно мавпи, а пізніше люди, так звані астронавти. Цю кабінку мали зловити на окремі сіті літаки, які в кількості 8 літали в районі Гаваїв, бо там, за підрахунками науковців, мала б була впасти кабіна. Коли б її не могли знайти літаки, то в тому ж районі стояли кораблі, які повинні б були виловити кабіну з води. Досі летунство випустило вже 11 сателітів типу „Дісковерер", з того 6 попали в орбіту і дали цікаві інформації про космічні простори. Але досі не вдалося зловити кабіни сателіта, який кружляв довкола Землі, хоч вже були успіхи зі зловленням кабіни, яку випустили про допомозі далекосяжної ракети.

Генеральний поштмайстер запевняє розгляд проєкту ювілейної Шевченківської марки

Згідно з одержаними повідомленнями, сотні, і можливо, тисячі наших громадян і організацій відгукнулися на заклики в пресі та вислали генеральному поштмайстрові Соммерфілдові і державному секретареві Гертерові листи і телеграми, прохаючи їхнього прихильного рішення в справі проєкту, щоб З'єдинені Держави [illegible]ерики вшанували в на[illegible]му, 1961-ому році „[illegible] волі" Тараса Шевченка і в 100-річчя його смерти випустили спеціяльну поштову марку з його портретом і відповідним написом. Май же три десятки таких листів і телеграм вийшло із самої тільки головної канцелярії УН-Союзу і „Свободи" від тих інституцій, а також від репрезентантів багатьох інших організацій, які в УНСоюзі або в „Свободі" затруднені. Численні з них вже одержали від генерального поштмайстра відповідь із запевненням його прихильного відношення до затвердження проєкту такої марки, як він прийде на порядок, що мало статися вже в понеділок, 18-го квітня.

Американські українці, разом з усім американським народом, святкували Великдень в мирі і добробуті

Ню Йорк. — Цього року Великодні свята припали разом в неділю 17-го квітня і християни в цілому світі одночасно відзначали це велике свято Христового Воскренення торжественними Богослуженнями та процесіями. Президент Айзенгавер святкував Великдень в Оґесті, Джорджія, де він із цілою родиною, панею Айзенгавер, сином майором Джаном, невісткою Барбарою та 4-ма внуками взяв участь в Богослужбі в Рід Меморіял Пресвитеріянській Церкві. В Ню Йорку відбулася Великодня Парада по 5-ій Евню, в якій взяло участь коло 1,500,000 осіб при холодній погоді. В Єрусалимі, що лежить в Йоранській зоні, 50,000 паломників взяло участь в Богослужбі і в процесії, несучи запалені свічі, які позасвічували від смолоскипа, що його засвітив Єрусалимський Православний Патріярх Венедикт I, який відправляв Богослужбу в Церкві св. Христового Гробу, що є збудована на тому місці, де був похоронений Христос. Врочисто святкували Великдень американські українці обидвох обрядів. Церкви були переповнені вірними, а ОО. Василіяни в Ню Зорку у своїй великодній радіопрограмі бажали всім, також „нашим православним братам". Веселих Свят. В суботу також відбувся заповіджений наперед та зорганізований старанням фірми „Арка" показ писання українських писанок на телевізійній програмі „Оком по Ню Йорку". Мистецтво українських писанок демонструвала одягнена в народний одяг Зоя Сапик, студентка Ситі коледжу. Правда, із схвилювання їй дещо дрижали руки, але писанка вже була готова, ну й хто не хвилювався б виступом перед мільйонами глядачів? Також у Світлий Понеділок, хоч для американців був уже звичайний робочий день, українські церкви були у великій частині заповнені вірними. Священики в проповідях нав'язували до великодніх традицій в Рідному Краю та згадували страждання українського народу під окупацією безбожного ворога.

У Південно-африканському Союзі загострюється боротьба на тлі расизму

Поганнесбурґ. — У південно-африканському Союзі з одного боку уряд загострює приписи і репресії на базі своєї послідовної расистської політики, з другого боку множаться докази, що спротив проти тієї політики не заломався та, навпаки, буде змагатися. До сусідніх з Південно-африканським Союзом провінцій, що належать до Британського протекторату, втікають автами, літаками та возами муринські діячі, які бояться, що їх арештують за їхній спротив режимові д-ра Гендріка Верверда. Водночас південно-африканські власті загрозили муринам, що ті, які послухають закликів до страйку і не являться до праці, будуть звільнені, а хто з муринів впродовж якогось короткого часу не зможе виказатися працею — буде відправлений разом з усіми членами родини вглиб країни, де їм грозить голод. У цьому тижні виявиться, наскільки успішним був останній заклик підпільного проводу муринів виступити знову на однотижневий страйк протесту. Щодо важко раненого в атентаті прем'єра Гендріка Верверда, то стан його здоров'я ніби кращає. Видано лікарський бюлетин з підкресленням, що його умові здібності не нарушені та що минула небезпека паралічу. Двох куль, що застрягли в голові прем'єра — одна в піднебінні, одна в усі — ще не вийнято.

ХРУЩОВ ПОЇДЕ З ВІЗИТОЮ ДО АВСТРІЇ

Москва. — Совєтське радіо заповіло, що Нікіта Хрущов, прийнявши запрошення від австрійського уряду, поїде літом цього року з офіційними відвідинами до Австрії. Докладної дати ще не визначено. В іншій передачі того самого радіо прославлялось Хрущова з нагоди його 66-річчя, як „родинного чоловіка", що сповнює „мирову місію у світі", а у вільних хвилинах — бавиться з своїми внуками.

Тернопіль перестав бути засекреченим містом

Москва. — Між новими „концесіями" для закордонних туристів в Совєтському Союзі названо скасування заборони подорожі до Тернополя і Воронежу, як теж до деяких надморських міст в Балтійських державах. Все одно — закордонні туристи мають надалі строго обмежений час перебування в отих „небезпечних" місцевостях. Так, напр., у Львові туристам вільно перебувати найдовше 5 днів. Чому якраз подільський, сильно війною знищений Тернопіль був аж дотепер „засекречений", з гострою забороною чужинцям їздити туди, це одна з большевицьких тайн.

ДЕ ҐОЛЬ У КАНАДІ — ПОДОРОЗІ ДО ЗДА

Оттава. — Президент Франції Шарль де Ґоль прилетів в минулий понеділок 18 квітня ц. р. французьким пасажирським літаком на військове летовище під Оттавою на 4-денну офіційну візиту, після якої він поїде до ЗДА. Радше зимова, як весняна погода з гострим морозяним вітром примусила змінити в останній хвилині плян привітання де Ґоля і перенести ту церемонію під дах ганґару на летовищі. Назустріч французькому президентові вийшли генеральний губернатор Джордж Ваніє і прем'єр Джан Діфенбейкер. Вони обидва у своїх промовах підкреслювали вузли крови та довголітньої приязни, що в'яжуть Канаду з Францією. Канада, хоч член Британського Коммонвелту і здебільша англомовна, проте є разом із Францією членом Організації Північно - атлянтійського пакту (НАТО). має — після англійської — другу найбільшу французькомовну групу громадян та разом з Францією воювала і двох останніх світових війнах проти Німеччини. Президента де Ґоля вітали, як голову держави, 21-гарматнім стрілом відіграння маршу Марсильєзи та взагалі з усіми найбільш почестями. Однак подорозі з летовища до міста й т. зв. Губернаторського дому, де замешкали де Ґоль з дружиною, було дуже мало людей. Вже в годину після їх приїзду відбувся бенкет в їх честь, виданий генеральним губернатором. Де Ґоль відбуде три ділові наради з прем'єром Діфенбейкером та відвідає — поза Оттавою — Квібек, Монтреаль і Торонто. За пресовими коментарями, відвідини де Ґоля в Канаді мають на увазі не так затіснення французько-канадійських відносин як радше позискання собі Канади в ролі посередниці до З'єдинених Держав. Де Ґоль прибуде в найближчу п'ятницю 22-го квітня до Вашингтону й перебуватиме в ЗДА до 29 квітня. Він відвідає Сан Франсіско, Ню Орлінс і Ню Йорк. У Ню Йорку де Ґоль буде в найближчий вівторок і середу і тут прийматимуть його з традиційною публічною парадою. Ділові наради де Ґоля однаково з канадійськими, як американськими державними мужами торкаються таких справ, як спір між Францією і головною кватирою збройних сил НАТО внаслідок відмови Франції магазинувати на терені Франції американську атомову зброю і відтягнення від НАТО французької середземноморської фльоти, — вимога визнання Франції атомовою державою з усіми практичними наслідками такого статусу, — політика Франції в Альжирі та становище Франції до найближчої конференції „на вершинах". Де Ґоль вважає — твердить преса — що його наради з Хрущовим у Парижі, його тріюмфальна подорож до Лондону і переведені Францією два атомові вибухи на Сагарі збільшили престиж Франції та влегшать йому розмови в Оттаві та Вашингтоні.

Чу Ен-лай іде з Бурми до Індії

Ню Делі. — Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай прибув в минулу суботу 6-го ц. м. до столиці Бірми Рангуну на чотириденну візиту, під час якої він і бірменський прем'єр У Ну запевнювали про взаємні „приятельські" відносини. З Бірми Чу Ен-лай приїде в середу 20 ц. м. до Індії на наради в справі індійсько-китайського кордону. В минулу неділю 5,000 індійських демонстрантів пішли під дім прем'єра Неру з транспарентами проти відвідин Чу Ен-лая та з вимогою до Неру, щоб він ані кроком не поступився перед вимогами китайських комуністів. Неру прийняв провідників тих демонстрантів. Чу Ен-лай буде в Індії до 26-го квітня ц. р., після чого поїде до Непалю.

Амінторе Фанфані творить новий італійський уряд

Рим. — Колишній прем'єр і колишній секретар італійської Християнсько - демократичної партії Амінторе Фанфані прийняв доручену йому президентом Джованні Ґронкі місію творення нового італійського уряду. Він є лідером лівого крила названої партії і буде старатися сформувати уряд з християнських демократів, соціялістів і лібералів. Однак тому, що така коаліція не має більшости в парляменті, вона може вдержатися тільки завдяки підтримці збоку лівих соціялістів Пієтра Ненні, що тісно кооперують з комуністами. Якщо ліві соціялісти зобов'яжуться до голосування „за" урядом Фанфані або до стримування себе від голосування у важливих справах, тоді центро - лівий уряд має змогу вдержатись. Проти такої центро - лівої урядової концепції виступили ватиканські кола. Нео - фашисти й монархісти, подратовані поведенням лівого крила Християнсько - демократичної партії, що спричинили упадок уряду Фернанда Тамброні, який спирався на їхніх голосах, спричинюють з свого боку кризи в різних міських управах, де християнські демократи втримуються при кермі завдяки підтримці правих елементів. Ватиканські кола лякаються, що центро - лівий уряд Фанфані та кокетування лівих соціялістів може довести до того, що ліві соціялісти й комуністи захоплять владу в цілому ряді великих італійських фабричних міст.

У СВІТІ

● **У Західній Німеччині,** спеціяльна Комісія, покликала Християнсько - демократичною партією канцлера Конрада Аденауера для розгляду комуністичних закидів проти міністра для справ втікачів, колишнього нациста д-ра Теодора Оберлендера, рішила, що нема ніяких підстав для виключення Оберлендера з парляментарної репрезентації цієї партії. Однак Оберлендер, щоб не наражувати уряду на дальші атаки через свою особу, рішив піти „на відпустку", з якої вже не вернеться на пост міністра.

● **Французький президент Шарль де Ґоль** прийняв на довшій авдієнції голову американської державної Комісії атомової енергії Джана МекКона. МекКон приїхав до Франції для затіснення американсько - американсько - французької співпраці в добуванні атомової енергії для мирних цілей та оглянув французькі атомові лябораторії. Де Ґоль — пишуть газети — здає собі справу, що існуючі в Америці закони утруднюють постачання Америкою атомової зброї Франції. Франція хоче зрівняння її в цьому відношенні з Англією, покликуючись на свої два, переведені на Сагарі, атомові експерименти.

● **В Еспанії** коло 180 політичних в'язнів розпочали голодовий страйк протесту проти поганої поведінки з ними у в'язницях. Безпосередньою причиною стало зневаження одного політичного в'язня в'язничним сторожем у приявності членів родини і приятелів, що якраз прийшли були відвідати його у в'язниці. Управління в'язниці рішило розглянути справу, але коли воно не покарало брутального сторожа, в'язні розпочали голодівку.

● **Турецький прем'єр Аднан Мендерес** поїде в липні ц. р. з відвідинами до Москви. Ця вістка викликала сенсацію в Туреччині з огляду на моторійно погані совєтсько - турецькі взаємини та ще недавні погрози Хрущова „знищити" Туреччину за її згоду на влаштування на її території американських атомово-ракетних баз. Переконавшись, що турків не можна застрашити і відтягнути від західнього бльоку. Хрущов запросив Мендереса і той прийняв запрошення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Визвольна справа у виборах

Виборча кампанія в Америці ще тільки починається правиборами, себто вибором „кандидатів на кандидатів". Справжня виборча кампанія з притаманною їй оцінкою та характеристикою самих кандидатів і їхніх політичних „вірую" почнеться щойно після конвенцій обидвох великих політичних партій, Демократичної і Республіканської, отже в липні цього року.

Тим не менше вже тепер усі ці проблеми відповідно обговорюються і „ставиться", а в цьому приходить до голосу і справа відношення та наставлення поодиноких кандидатів до важливої проблеми визволення поневолених Москвою народів. Одним з перших, що цю проблему видвигнули був Роберт Морріс, республіканський суперник сенатора Кліфтона Кейса в кандидатурі на кандидата на сенатора З'єдинених Держав із стейту Ню Джерзі. Промовляючи минулого четверга, 14-го квітня, до студентів Рутгерського університету в Ню Бронзвіку, він коротко заявив, що „нашим обов'язком є визволення народів за залізною і бамбусовою заслонами".

У цьому конкретному випадку інтересна не тільки заява, але й її причини. З дальших бо вияснень Морріса виходить, що він свою кампанію у підготові до правиборів в Ню Джерзі, у вівторок 19-го квітня, вів головно між „звичайними людьми" по крамницях довколишніх місцевостей, між подорожними по льокальних залізницях і прямо на „перехрестях вулиць". Саме під час такої кампанії йому поставлено ряд запитів про його відношення до проблеми визволення поневолених народів, і тому він цю справу вияснив на ширшому форумі, ставлячи її як одну з перших у своїй політичній програмі.

З цього кожний з нас повинен зробити практичний висновок. Уже тепер, у правиборах, як і головно опісля, в підготові до самих виборів, ми на кожному кроці зустрічатимемось із справжньою повінню передвиборчої агітації і пропаганди, яку, своєю активною участю в ній, можемо скеровувати також на популяризацію визвольної справи. Чим більше листів і запитів матимуть у цій справі поодинокі кандидати в наших стейтах і округах, тим більше вони тією справою інтересуватимуться, і, без сумніву, інтересуватимуться по лінії бажань їхніх виборців.

Часу багато не залишилось і вже тепер наші центральні та місцеві репрезентації повинні подбати, щоб пригожа для нас передвиборча кампанія була максимально використана для визвольної справи.

Залишки колоніялізму

Перша світова війна струснула основами колоніялізму на европейському континенті, де він існував у постаті багатонаціональних держав з упривілейованим володінням меншини. Міжнародно - правної сили набрав принцип національно - державного самовизначення. Однак, його здійснення повелося тільки частинно. Розлетілась австро - угорська монархія, в якій слов'яни були експлуатувані в користь австрійських німців, але не вдалося революційне повстання народів, уярмлених царською Росією. Друга світова війна започаткувала ліквідацію заморського колоніялізму. Символом того процесу стало усамостійнення Індії. Воно принесло честь політичній передбачливості й політичному реалізмові Англії. Голляндська Індія стала Індонезією, французькі володіння на Середньому Сході й у південній Азії перетворилися в Сирію, В'єтнам, Ляос і Камбоджу, а в Північній Африці — у самостійні держави Марокко й Тунісію.

Як в усіх переломових історичних процесах — і в цьому процесі не все йде гладко. Не всі колоніяльні держави можуть легко примиритися з утратою своїх колоніяльних посілостей. Англія погодилася минулого року з Туреччиною і Грецією на державну самостійність Кипру, але вже двічі відкладано термін проголошення її, бо годі дійти до згоди щодо деталів існування англійських баз на Кипрі. Визнавши в принципі право самовизначення для Альжиру, президент де Голь все ж виключив його державне усамостійнення і заповів, що коли б більшість мусульманських автохтонних громадян вибрала таку „катастрофальну" розв'язку, то Альжир буде поділений на мусульманську й французьку частини. Внаслідок такої постави — п'ятирічна війна в Альжирі продовжується.

Інший доказ упертого, заскорузлого й анахронічного колоніялізму подають білі, імпортовані з Европи мешканці Південно-Африканського Союзу. Становлячи неспов на три мільйони мешканців, проти 11-ох мільйонів кольорових, білі відмовляють тим 11-ом мільйонам всяких політичних прав, їхні організації ставлять поза законом, їх лідерів виарештовують, а спокій в країні втримують півмільйоновою армією, поліцією та — крайньою нуждою кольорових автохтонних мас. Маючи владу в руках, адміністраційний апарат, військо і поліцію, ані французи в Альжирі, ані білі в Південній Африці не хочуть добровільно виректися „права" експлуатувати автохтонну більшість. Це те саме „право", що його має Москва супроти України, а Пейпінг супроти Тибету. Фізичною силою, яка тероризує своїх та чужих і якій покищо немає спротиву, можна ще якийсь час продовжувати анахронічні пережитки. Але чим довше це діється, тим гіршою катастрофою скінчиться для анахронічних колоніялістів. Поминаючи моменти релігії і етики, у нашому інтересі і в інтересі вільного світу є ліквідація всіх залишків колоніялізму в Азії й Африці. Тоді ще яскравіше видно буде, що єдиними колоніяльними державами є ще тільки СССР і комуністичний Китай.

Совєтська „техніка" в практиці

Комуністична і комунофільська пропаганда по той і по цей бік залізної заслони прославляє на всі лади Совєтський Союз, як країну бурхливого технічного прогресу, державу, що добилася незвичайних успіхів не тільки в продукції „спутніків", але й в інших ділянках технічного винахідництва та індустрійної продукції. Згідно з твердженням компропагандистів, Совєти своїм технічним рівнем випередили вже багато країн Заходу і ось-ось наздоженуть Америку.

Але як виглядає насправді увесь цей „бурхливий розвиток" і „історичні досягнення" совєтської техніки у щоденній дійсності, про це можна дізнатися з самої ж таки совєтської преси, яка врядигоди друкує скарги та рекламації консументів на нікчемну якість совєтських технічних виробів. Так, наприклад, в одному тільки числі московських „Ізвєстій" з 6-го квітня ц. р. вміщено чотири скарги громадян із різних областей Совєтського Союзу, які дають змогу встановити справжній стан „досягнень". Офіцер-інвалід із Печор, Псковської области, жалісться, що куплена ним радіоля „Урал-53" стала предметом огірчення для нього і його родини, бо з першого таки дня почала псуватися і з її допомогою не можна слухати ні одної з ленінградських чи московських програм. Робітниця з Краснодару реклямує, що куплені нею за 20 рублів (5 долярів за офіційним курсом) панчохи, в надії, що вони будуть кращими й тривкішими як 10 - 12-рублеві, виявилися цілком „недоброякісними", бо по трьох днях подерлися дощенту. Робітниця з Чернівець на Буковині, яка мріяла довгими роками про добру кравецьку машину, купивши таку машину продукції 1950 року, зазнала гіркого розчарування, бо вже по трьох місяцях зламався в ній човник. Майстер - електрик із Мурманська подав скаргу, що вироблювані Львівським і Башкірським раднаргоспами електричні жарівки псуються вже під час вкручування їх або згоряють після включення електрики, бо більшість позбавлена вакууму.

Подані скарги є тільки вибіркою з численних листів, надсиланих до „Ізвєстій", а рекламації, як підкреслює редакція цього часопису, що їх одержують самі підприємства, „рідко стають предметом опублікування".

Усе це доказує, що не про якісь недоліки чи й недоброякісність продукції доводиться говорити, а про цілу комуністичну систему, яка примушує своїх громадян жити в умовах жалюгідної відсталости.

ЯК ТАМ НА ЦІЛИНІ . . .

У березневому числі мюнхенської „Свободи" знаходимо дуже цікаву розповідь „свіжого" еміґранта Євгена Данченка, який наприкінці минулого року втік із совєтської армії на Захід. Автор цієї розповіді народився 1937 року в Полтаві, в родині залізничника, у 1951 році змушений був покинути середню школу (тоді, починаючи від 8-ої кляси, за навчання треба було вже платити) і пішов працювати чорноробом на будівництво. Потім працював у Донбасі, в Полтаві і в Кишиневі, де його „по комсомольській лінії" змобілізували й вислали в степи Казахстану. З цілинних земель, де пробув Євген Данченко два роки, врятувала його мобілізація до армії.

Як нового „цілинника", оформили Євгена Данченка в Кишиневі дуже просто: закликали до районового комітету комсомолу і запитали: „Чи ти любиш комуністичну партію?" — „Люблю", — відповів Данченко. — „Значить, хочеш бути в передових лавах будівників комунізму?" — „Хочу". — „От і добре! На, маєш комсомольську путівку". Потім секретар комітету потиснув хлопцеві руку і висловив своє переконання, що він виправдає „високе довір'я партії та уряду і з честю виконає свій комсомольський обов'язок".

Дорога до Казахстану була нелегка. Вагони — звичайні „телятники" — вміщали по 60 осіб. Всього в ешельоні, в якому їхав Данченко, було кругло 800 осіб молоді. Поїзд подовгу вистоював на маленьких перестанках, іноді просто в чистому полі. Відстань у 3,500 кілометрів проїхав він за 16 днів, на що при нормальних умовах треба було б шість днів.

Перед виїздом усі майбутні „цілинники" одержали по 150 рублів на дорогу. Щоб мати уявлення, що можна купити за ці гроші, Данченко пригадує деякі ціни. І так, кілограм хліба коштує 1 рубль 50 копійок, м'ясні консерви з бобами — 6 - 7 рублів, ковбаса — 30 рублів кілограм. Їх звичайний денний раціон був такий: півкілограма хліба, 200 грамів ковбаси, півпачки махорки і два кухлі рідкого чаю.

Але, не зважаючи на всі труднощі, молодь не занепадала на дусі — день і ніч чути було музику і співи. Одним словом, кожний сподівався, що от прийде на місце, а там...

„До Петропавловська, — каже Данченко, — приїхали ми ввечері. Начальство звеліло нам разташуватися на привокзальній площі і чекати на дальші розпорядження. Тим часом наші керівники пішли до „кімнати відпочинку", звідки незабаром почули ми веселі пісні і регіт. Нам же нічого не залишалось, як провести ніч під голим небом. Ранком відбувся мітинґ, на якому виступали місцеві начальники, запевняючи партію і уряд, що ми не пожаліємо ані сил, ані енергії, щоб виконати важливу державну справу. Після того нас завантажили в машини і повезли за 250 кілометрів від Петропавловська.

Все, що ми бачили по дорозі, це були кілька маленьких сіл і два-три казахські авули. Серед чистого степу нас вивантажили, і машини поїхали до міста, при чому шофери пообіцяли привезти нам шатра і харчі. Отак другу ніч підряд прийшлося провести нам під голим небом.

Після того, як привезли шатра і дещо з харчів, ми вибрали собі кухаря, допомогли йому викопати яму для кітла, поставили шатра і стали чекати на обід. Першим нашим обідом на цілині була картопляна супа з кониною. Декто відмовився був їсти, але, як кажуть, голод не тітка, покрутили носом та й поїли те, що дали . . .

Харчування на цілині було таке: згадана вище картопляна супа з кониною, вівсяна супа і пшоняна каша з конопляною олією. За два роки перебування в Казахстані Є. Данченко лише раз, на свято „жовтневої революції" скуштував яловичини. Таке харчування було майже по всіх колгоспах і радгоспах.

„Через два дні, — розповідає Данченко — приїхали до нас якісь люди з міста. Відбувся, як звичайно, мітинґ. Після „гарячих" промов один з приїжджих забив у землю щось ніби кілок з таблицею, на якій великими літерами було написано: „Колгосп імени Степана Разіна". По закінченні цієї церемонії представник міліції наказав усім нам здати йому пашпорти. На запит, для чого ми повинні здавати пашпорти, він заявив, що це „просто перевірка". Коли ж усі пашпорти зібрано, нас повідомили, що, оскільки ми є тепер колгоспниками (!), то, згідно з совєтськими законами, пашпортів нам мати не вільно. У зв'язку з тим хлопці страшенно обурювались . . ."

Поблизу новоспеченого колгоспу, в якому опинився Євген Данченко, знаходилось маленьке селище, дворів на двадцять, з „висельниками" або „бувшими куркулями". Жили ті люди, порівняно з іншими колгоспами, які приходилось бачити Євгенові на Україні, непогано. Кожний мав одну-дві корови, декілька овець і 40 - 50 соток присадибної землі, на якій вони плекали капусту, помідори, огірки, картоплю. Частину городовини відвозили відомими тільки їм дорогами за 250 кілометрів до міста, на базар. У розмовах з „цілинниками" мешканці цього селища не приховували свого невдоволення новими сусідами.

— Справа не в тому, що ми повинні вас підхарчовувати, — сказав один „бувший куркуль", — найгірше те, що тепер обласне начальство звернуло увагу на наше існування.

І справді, через кілька місяців з міста приїхали партійні робітники і наново „зорганізували" майже забутий колгосп. При тому всі корови та частину овець „усуспільнено", а наполовину зрізано присадибні ділянки.

Коли прийшла пора орати, ані тракторів, ані іншого будь-якого реманенту новостворений колгосп імени Степана Разіна не мав. По якомусь часі прибули з міста два трактори з плугами і посівне насіння. Проробивши один день, обидва трактори попсувались. Трактористи поїхали до МТС по запасні частини. Повернулись за два дні, але запасні частини добули тільки для одного трактора. Пізніше, набравшись досвіду, трактористи їздили кілометрів за 80 до найближчого радгоспу і там, підхмеливши сторожа, „розкуркулювали" вночі вантажні машини та комбайни. Про такі випадки знало навіть начальство у місті, але ніяких заходів не вживало, а на скарги потерпілих відповідало: „А ви краще пильнуйте!"

Зрозуміла річ, що в такій ситуації годі було й думати про виконання пляну. Тож з приділених під колгосп 450 гектарів цілинної землі зорано й засіяно було тільки половину.

Коли з сівбою було покінчено, Євгена Данченка з 15-ма хлопцями відвезли за 70 кілометрів до найближчого лісу заготовляти колоди для майбутнього зерносховища. З колгоспного складу дали їм два з половиною кілограми хліба, з кухні — кусень вареного м'яса і сала. Цього сухого приділу мало вистачити на три дні, але хлопці, скуштувавши на власній шкірі „піклування про людину", той скупий приділ розтягнули на чотири дні. Одначе, минуло чотири, п'ять, шість, сім днів і щойно на восьмий по них приїхала машина. „Тяжко розповісти про ті чотири голодні дні, — каже Євген. — Ліс, степ, ані дороги, ані житла. Ні я, ні мої п'ятнадцять товаришів цього не забудуть!" . .

Зближались жнива, а в новому колгоспі ще нічого не було зроблено, хоч усі бігали, як очманілі. Щоправда, викінчили зерносховище, де мало зберігатися зерно до наступної сівби.

А врожай був надзвичайно добрий. Стебла ледве тримали колоски. За кілька днів треба було починати жнива. А чим? У Північному Казахстані сприятлива для збиральної кампанії погода триває всього лише два-два з половиною тижні. Потім починається дощова пора, коли й з двору виїхати страшно. Та ось прислали самохідний комбайн і віялки, після чого почалися жнива. Але всі надії на комбайн не оправдались. Вийшло так, що звичайна косарка, запряжена двома кіньми, накошувала більше, як комбайн. Справа в тому, що після 5-6 годин роботи механік майже вдвоє більше часу зуживав на ремонт, не кажучи вже про поїздки до Петропавловська по запасні частини, на які звичайно йшло два дні.

Почалася, — розповідає Данченко, — здача хліба державі. Зерно треба було возити на головний елеватор до Петропавловська, звідки позичили нашому колгоспові вантажне авто. У кузові машини були великі щілини, але позабивати їх чи позатикати клоччям не спадало нікому на думку, — адже на полі залишилось куди більше зерна. Ось так у колгоспі на машину вантажили три тонни, а на елеватор привозили дві з половиною. П'ятсот кілограмів зерна залишалося на дорозі. Мені не раз випадало їздити з машиною, і чим ближче ми під'їздили до Петропавловська, тим більший був рух на дорозі, тим грубший ставав шар зерна, що встеляв дорогу до елеватора. Шофери жартома прозвали цю дорогу „Зерновою трасою" . . .

Засипали хліб у зерносховище з таким розрахунком, щоб вистачило на наступну сівбу і для остаточної розплати з колгоспниками в лютому місяці. Але зерносховище не вмістило всього хліба і, приблизно, третина його залишилася на току. У той час почали виплачувати по трудоднях. Євген мав їх 185. На кожний трудодень видали по 3 кілограми хліба і по 5 рублів грішми. Хліб відразу закупила держава по 45 копійок за кілограм. Таким чином, за декілька місяців тяжкої праці і хронічного недоїдання Євген заробив всього 1,160 рублів. Чи це багато? Він мріяв про новий костюм, а костюм коштував 1,500 рублів. Можна було купити, звичайно, й за тисячу, але як бути тоді з харчами?

Про те, щоб на цілині заощадити гроші на якусь добру річ, не могло бути й мови. В авто-крамниці, яка врядигоди приїздила до колгоспу, нічого, крім махорки, горілки та парфумів, не було. До того ж ціни в тій крамниці були вищі, ніж у Петропавловську чі інших містах. Коли хлопці пробували скаржитися начальству, їм відповідали, що за „доставу товарів додому" треба платити.

Випав сніг. З шатер хлопці переселились у маленькі по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПОРАХУЙМО СЕБЕ САМІ

(Дискусійна думка під весну)

Вже усім нам відомо, що цьогорічний перепис населення в ЗДА завів нас, українців, в сподіваннях, бо здавалось, що ось буде нагода бодай приблизно довідатись, скільки саме нас живе в цій вільній, прибраній нашій батьківщині. Тим часом не так сталось, як гадалось. Урядовий перепис населення відбувається згідно з урядовою програмою, і на це немає ради. Навіть про тих українських громадян, які припадково опиняться в категорії т. зв. „четвертників", хоч і буде якесь урядове проголошення, то все ж повного числа українських людей в ЗДА ми не знатимемо. Видно, що на тих „четвертниках" американський уряд має свою власну калькуляцію. А за десять років Бог його знає, в який спосіб переводитиметься урядовий перепис населення.

Звісна річ, що коли б у кожному переписному запитнику, призначеному для кожної повнолітньої людини, були поставлені всі чотири запити, що дають можливість встановити національне походження, себто питання, які є у формулярах лише для кожної четвертої хати, в такому разі справа цьогорічного перепису населення мала б для української спільноти значення направду першої ваги. На жаль, так воно не сталось, і з цим мусимо погодитись.

Безперечно, не тільки наші центральні установи, але й кожний з нас, що гордиться своїм українським походженням, хоч би для самої цікавости, хотів би знати, скільки саме є українських людей на землі Вашингтона. А самі слова, що, мовляв, українського населення в Америці є один чи два мільйони, до певної міри самообман, бо чей же ніде не маємо ніякого урядового запевнення, не маємо поданих „чорним на білому" певних даних про число американських українців.

Я гадаю, що ніхто так точно і вірно не почислить (уживши американського вислову) наших „носів" не лише в Америці, але і в кожній закутині вільного світу, як ми самі. А виконати це можна, треба лише хотіти. На мою скромну думку, справу „першого загального перепису українського населення в ЗДА" може успішно перевести Український Конгресовий Комітет Америки. Без сумніву, за прикладом УККА підуть і наші браття в сусідній Канаді під проводом свого Комітету. А вже про перепис решти українських людей у вільному світі хай подбають ті наші національні установи, що вишлють своїх представників на Світовий Конгрес Українців, який колись відбудеться.

Проблема праці і коштів у зв'язку з таким переписом

Очевидно, що справа загального перепису українського населення в ЗДА вимагатиме багато праці і немало грошових видатків. Так звана канцелярійна праця при приготовлюванні переписних формулярів в мовах українській та американській, висилка їх в сотні призначених місць, опісля точне обчислення їх, впорядкування і т.п. належать до наших фахівців, яких, дякувати Богу, в нас не бракує. А вже для практичного переведення перепису маємо в Америці численні національні організації: парохії, братства, сестрицтва, відділи запомогових Союзів, Пласт, СУМА, ОДВУ, ООЧСУ, спортові товариства, клюби і ін. які з певністю не відмовляться взяти на себе цей шляхетний і важливий обов'язок зайти в кожну українську хату з українськими переписними формулярами та подбати про точне й вірне їх виповнення.

Запитів у формулярах повинно бути якнайменше. Це мають бути лише конечно потрібні запити, на які без вагання могла б відповісти кожна доросла людина, без огляду на релігійні та політичні різниці. Побіч таких, як місце і дата народження, чи дотична особа є американським громадянином, а якщо ні, то чи думає ним бути, освіта повнолітних осіб, професія, рід праці, віроісповідання, приналежність до організацій, не пошкодило б поставити питання і про маєтковий стан, як власність підприємств, домів, авт тощо.

Щождо коштів перепису, то хочеться вірити, що не знайдеться між свідомими українцями такого, що відмовився б скласти від себе бодай одного доляра на цю справу. На це, гадаю, теж не зашкодило б поставити відповідний запит у формулярі. Такий добровільний даток дав би зворот як не цілости, то бодай більшої частини коштів до каси УККА.

Розуміється, кожний виповнений переписний формуляр, з грішми чи без них, мусів би бути звернений до головної канцелярії УККА в призначений час. Всі відповіді на формулярах мають бути строгою тайною для кожного, що братиме чинну участь в переписі включно з енумераторами, які повинні бути відповідно в тій цілі заприсяжені. Ані один формуляр не сміє пропасти: кожний з них із своїм порядковим числом, навіть ушкоджений, зім'ятий чи роздертий, мусить бути звернений для точного рахунку. Кожна повнолітня переписна особа має право занотувати собі ім'я і адресу свого енумератора, як і точне число свого формуляра, щоб в потребі могла зажадати урядового потвердження, чи даний формуляр з датком на покриття коштів перепису чи національною вкладкою доручено до каси УККА.

Проголошення вислідів перепису

До публічного проголошення вислідів першого перепису українського населення в ЗДА належали б в загальному розумінні: повне число переписаних українців в цілому краю, окремих стейтах, містах і містечках; число американських громадян українського роду як тут роджених, так і натуралізованих; число науковців, професіоналістів, купців-промисловців, католиків, православних і інших віроісповідань; загальний маєтковий стан американських українців; загальна сума пожертв на покриття коштів перепису і національного податку, зложених на руки енумераторів.

Якщо моя „проста думка під весну" надасться під ширшу дискусію читацької публіки, зокрема Проводу УККА та наших фахівців, то щойно тоді виявиться, чи справа першого в нашій історії перепису українського населення у ЗДА є можливою до зреалізування, як справа направду першої ваги.

Петро Задорецький

Федір Гудима

ЧИ МОЖЕ БУТИ ПЕРПЕТУУМ - МОБІЛЕ?

(1)

I

Кожний грамотний чоловік, не надумуючись скаже, що це питання зовсім зайве, бо вже минуло сто років, як науково встановлено, що „перпетуум-мобіле" — річ не можлива, тобто, що не можна збудувати такого апарату, який, раз пущений в рух, силою своєї інерції сам себе вічно рівномірно урухомлював би. Тим більше не може бути „супер перпетуум - мобіле", тобто такого апарату, який би не тільки сам себе вічно урухомлював, але й цим своїм рухом вічно виконував якусь корисну працю, наприклад, вічно крутив би динамомашину і тим самим безперервно продукував електричну енергію.

Та, не зважаючи на таку, для кожного зрозумілу й загальноприйняту засаду, що „перпетуум - мобіле" не було, немає і не може бути, я вже більше як 50 років тому визнав цю наукову засаду за поважну наукову помилку.

Довший час я не мав можливости шляхом наукових доказів, а тим більше шляхом експериментальним цей свій погляд ствердити. Однак, не дивлячись на невдачі, свого погляду не змінив я і, як кажуть, не заломився.

Навпаки, всилу якоїсь упертости чи інтуїції, я придбав глибоку віру в те, що не тільки „перпетуум - мобіле", але й „супер перпетуум мобіле" можливе, хоч людство ще не доросло до його здійснення. Ця віра підштовхувала мене старанно студіювати це питання і робити пошукування, внаслідок яких я зробив два винаходи.

Перший мій винахід є помпа, на яку Патентовий Уряд ЗДА видав мені патент ч. 2,652,688 дня 22 вересня 1953 року.

Ця помпа належить до типу існуючих центрофугальних помп, які дають 65% корисної праці, але моя помпа конструкцією складніша і може давати від 80% до 90% корисної праці, тобто продуктивніша на яких 20%.

Другий мій винахід — турбіна, на яку Патентовий Уряд ЗДА видав мені патент ч. 2,840,341 з дня 24 червня 1958 року.

Ця турбіна належить до типу реактивно-активних. Сучасні найкращі водяні турбіни можуть давати корисної праці 80 - 90%. Моя ж одноступнева турбіна, коли вона згідно з моїми вказівками буде належно сконструйована, може давати до 140% корисної праці. Така ж двоступнева турбіна, збудована при моїй участі, може давати до 180% корисної праці.

Людина, яка не уважає себе за компетентного техніка, почувши про винахід машини, яка дає 180% корисної праці, здивовано скаже: — Це якась байка з „Тисяча і одної ночі". У людини, яка уважає себе технічно компетентною з галузі фізики й механіки, ці 180% корисної праці викличуть обурення, і вона з запалом почне доказувати, що це абсурд, бо не тільки віковим досвідом, але й науково - математично встановлено, що найкраще збудована машина не спроможна давати більше, як 100% корисної праці.

Отож, я розумію, що моє твердження, що турбіна, яку я винайшов і опатентував, може давати до 180% корисної праці, — не може служити доброю реклямою як для мене, так і для моїх винаходів. Тому мене не дивує, що серед українців, особливо тих, які вважають себе високоосвіченими, дуже мало знайшлося таких, що мене, як винахідника, хоч морально підтримали.

Всі до яких я або мої друзі зверталися за авторитетною підтримкою, поставилися або неґативно, або нещиро бажали успіху і на тому обмежувалися, бо не хотіли „пошитися в дурні".

Треба сподіватися, що з тих же самих причин моїми винаходами не легко буде зацікавити американських бизнесменів. Коли ж такі й знайдуться, то вони будуть занадто низько їх оцінювати, бо інтерес з такими винаходами для них буде видаватися дужи ризикований.

Про мої винаходи, а головно про турбіну, яка тоді ще не була опатентована, часопис „Свобода" ще 18 і 19 лютого 1955 року вмістив інтервю зі мною пані Юлії Безсонів під назвою „Винахід українця".

В тому досить довгому інтервю я дав для нефахівців популярне пояснення нових наукових принципів, на яких запроєктовні мої винаходи. В тому ж інтервю я побіжно згадав про третій мій винахід, зазначивши, що, хоч в цьому моєму фізично - механічному апараті безперервно продукована енергія, без здобування її ззовні, суперечить сучасному науково - фізичному розумінню світової і матеріяльної енергії, все ж він, як і попередні два мої винаходи, спирається на відомих засадах фізики й механіки. Тут підкреслюю, що у винайденому моєму третьому апараті, для збільшення його потужности і зменшення розмірів, я силу притягання землі змінив на силу газу, стало стиснутого в камері тиснення.

Тепер, з огляду на те, що моя турбіна вже опатентована (а вона є одною з головних частин третього мого винаходу), про неї можна вже говорити конкретно, як про реальний винахід. Йде тільки про те, чи даватиме вона в практиці той великий коефіцієнт корисної праці, який я на підставі теоретичного обрахунку передбачую.

Не зважаючи на те, що моя двоступнева турбіна, як я вже сказав, може давати до 180% корисної праці, вона сама по собі не є перпетуум - мобіле. Для того, щоб мати апарат з властивостями перпетуум - мобіле, треба використати мою турбіну. Цей третій мій апарат, з згаданих вище причин, не може бути опатентованим, але його модель можна будувати з певністю на повний успіх в тому випадку, коли перша модель опатентованої турбіни даватиме 160% корисної праці, а перша модель моєї опатентованої помпи буде не кращою від існуючих помп, тобто даватиме тільки 65% корисної праці.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Союзове місто Ґері мав я нагоду відвідати з приводу маленьких родинних непорозумінь. Ґері в стейті Індіяна це велике передмістя Шикаґа і належить до метрополії цієї назви. Колись наша маршрута переходила через Ґері в дорозі на північ, чи схід, тепер модерні суперґайвейс минають великі міста на боці. Ґері тепер не до пізнання. Розрослося. На побережжі озера Мишиґен росте зате промислове Ґері, столиця сталеварень. Працю в сталеварнях легко дістати, і українці повинні переселятися до Ґері, але не на старі літа. Сталеварні платять дуже добре, дають всі обезпечення, наші люди не повинні їх боятися. Бо тепер такий час, що, як каже Йосип Гірняк, „машини працюють, а людина лише „пейду" бере". Один з наших інженерів д-р Годоватий живе в Ґері і займає велику позицію в Інленд Стіл Ко. Їздив він навіть з делеґацією американських сталеварників під проводом Раєрсона до СССР оглядати совєтські сталеварні. Живе він в дубовім лісі як „шляхтич на загродзє" і тішиться довір'ям старих і новоприбулих українців.

Родинно - Союзове „непорозуміння полагоджено і обидві „противні" собі групи обіцяли співпрацю. Ґері думає будувати Народний Дім, бо для життя громади є потрібне своє пристановище. УНСоюз має в Ґері — одинокий морґедж на новий „ренч тайп" — дім, що його має вдова зі сином. Довголітній секретар, а тепер голова 100-го Відділу УНС, живе недалеко теж в люксусовому „ренч тайп". Він вже на пенсії, має все, що йому потрібне.

Річні Збори Відділів У. Н. Союзу закінчилися, з малими змінами ті самі люди осталися на урядах Відділів. Звичайно так є в системі Відділів УНСоюзу, що ті самі люди є в проводі Відділів довгими роками. Це є доброю прикметою, коли ходить про Відділових секретарів. Вони набирають досвіду і дбають за Відділ. Але деколи вони засиджуються на своїх постах, стають неактивними і непомильними. А це шкодить організації, яка хоче рости. Але назагал в Шикаґо, ця справа стоїть незле, бо Шикаґо, стоїть на першому місці в зрості членів.

Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) мало 20 березня подвійну імпрезу у двох різних церковних громадах. Посвячення прапору філії відбулося в церкві св. Софії з промовою пароха о. Литваківського в сослуженні ще двох священиків. По полудні в залі Собору св. Володимира відбулася світська частина зі співами, деклямаціями і гумористикою, все при чаю і солодощах. Програмову промову виголосив голова Головної Управи Микола Дзябенко. На загал імпреза була добре зорганізована. Одумівська молодь в униформах взяла участь в обох імпрезах і обслузі гостей. Вражало, що представники організацій мусіли самі голоситися до привітів, хоч їх в тій цілі і запрошено. Я був кумом при постяченні прапору як теж склав привіт від УНСоюзу. Не було теж представників молодечих організацій, ані Молодечої Ради і про це треба було подбати.

Концерти в честь Тараса Шевченка відбувалися у нас постійно від 1914 р. Перший такий імпозантний концерт відбувся в Шикаґо старанням Січової Організації з нагоди 100-ліття уродин того ж року. Давня хроніка каже, що святочну академію відкрив д-р Вол. Сімінович, а реферат мав д-р Гриневецький. У всіх чотирьох католицьких церквах (православних тоді ще не було!) відправлено Панахиди. Одинокий тоді на борзі зібраний хор під батутою пані Гриневецької співав „Будеш, батьку, панувати" і „Далека Ти, а близька нам". Це було 1914 р., коли в Шикаґо були всього два українські інтеліґенти. А 46 років пізніше Шикаґо нараховує сотні української інтеліґенції, лікарів, ветеринарів, маґістрів, інженерів, директорів, радників і надрадників. Нараховує маси нової еміґрації. Чи є поправа в порівнанні з 1914 роком. На жаль, ні! За Шевченка забули, хоч у нас є 28 Відділів УНСоюзу, 14 Робітничого Союзу, 3 Відділи Провидіння, два УНПомочі. Є дві Централі — Об'єднання і Ліґа. Є ще й інші організації до рахунку є їх рівно 77. Забули за Шевченка вгорі, бо малі шкільні чи церковні концерти у нас були все, але був все теж один Репрезентаційний! Цим разом — забули пом'янути. Але коли мова про пам'ятник Шевченкові, то треба ствердити, що наша громада перша видвигнула плян будови пам'ятника. Міська рада дала навіть безкоштовно площу в Гумболд Парку— напротив пам'ятника ген. Косцюшкові і зажадала проєкту для схвалення. В листі міської ради жадалося подати також ім'я скульптора. Комітет звернувся до п. Архипенка, який виготовив проєкт, що мав коштувати від 8,000 до 10,000 долярів. Я був головою комітету вже при кінці, але знаю, що комітет за мойого урядування влаштував в 1950 р. концерт Шевченка, дохід з якого призначено на пам'ятник. А був чистий дохід 1,000 дол. Головним промовцем був д-р Мишуга. Промовляв теж д-р Лонгин Цегельський з Филаделфії. Та деякі люди кинули гасло: рятуймо перше скитальців, відтак будуймо пам'ятники. Звичайно, одно-одному не перещкоджало, і ті, що кричали проти пам'ятника, не рятували теж скитальців, яким помагали саме ті, що хотіли будувати пам'ятник. Секретарем комітету був Михайло Баран, а о. Мицик був фін. секретарем. І так впала добра справа.

Володимир Квас, разом з Данилом Слободяном співуправитель Союзівки, відвідав нашу громаду під час своїх вакацій. А вакації ті заслужені. Хто знає клопоти Союзівки під час вакацій, а навіть під час зими, хто знає, які є години праці менаджерів, той може зрозуміти, як щаслива є Союзівка, що таких людей має! До щастя треба ще грошей, і Союзівка, як казав п. Квас, гроші робить навіть взимі, бо відкрила зимовий сезон. Союзівка має ще „генді-мена" Берізку, який змайстрував якийсь причандал, що линвою тягне лещетарів до гори під Веселку. Значить, Союзівка змоторизована навіть взимі. Я хотів мати з ним інтервю, але він сказав — Ви контрольор, прийдете, то й побачите. В мойому товаристві відвідав він щадничо - позичкову спілку „Тризуб", де дістав потрібні вияснення від гол. контролера УНС Петра Пуцила. Тризуб перейде з кінцем квітня суму 25 мільйонів — запевнив п. Кваса дир. Пуцило. Одного вечора гостив його в себе дир. Гриць Масник, бо обидва вони в старім краю працювали в Народній Торгівлі. Я був на тому бенкеті, де писувалася дружина Гриця — Ольга своїми фашерованими делікатесами і м'ясивами. А про що говорили? Про Золочів, бо вони звідтам. І я встрявав, мовляв теж про Золочів дещо знаю, а саме знаю д-ра Ґалана і 4-ту Золочівську Бриґаду з д-ром Цьоканом як командантом.

Релігійний Концерт в честь нового шикаґовського кардинала Григорія Маєра відбувся у нас в суботу 26 березня. Так в церкві, як і на залі українська громада достойно і численно вшанувала цього найвищого релігійного провідника шикаґовської дієцезії, що має 6 мільйонів вірних. Приїхав теж протоігумен ЧСВВ о. Голик з Ню Йорку, попередній парох церкви св. о. Миколая, де відбулося торжество. Місце його зайняв о. д-р Ваврик, а ігуменом від ряду літ є у нас о. Нестор Феціца.

Концерт влаштовано на те, щоб вшанувати і відкрити пропам'ятну таблицю імен людей — що найбільше причинилися до будови нової школи, яка коштує один мільйон долярів. Школа вже замала, і треба подбати про нові фонди для її поширення. Спеціяльна програма концерту, виступи хорів Славути, Сурми і церковного хору як теж промови достойників церкви доповнили релігійні церемонії в церкві. Велике враження справляв хор молодих дівчат, всіх у білих тоґах, а диригувала с е с т р а. Треба ствердити, що на таблиці жертводавців, які значно причинилися до фонду будови школи, є Відділи УНСоюзу: 106, 125, 221, 379. На 31 добродіїв, що зложили по 500 або більше долярів, всі є союзовцями. Отже УНСоюз виконує в нашій громаді свою історичну місію не лише на народному, але й релігійному полі.

Перепис населення у нас в повному ході. Не лише „Свобода" і УККА зробили своє, але і Українська Книгарня у нас видала окремі афіші, що розвісила їх по українських склепах, установах і церквах з потрібними інформаціями. На жаль, знов не будемо знати, скільки нас в Америці є. Телефонують мені люди, що списувач був у них, але про національність і мову не питав. І не буде, бо лише що четвертого питають про це.

Організація Молодих Націоналістів МУН поволі, але постійно відроджується. По ударах большевицької преси в Америці під час війни, по братерському співжиттю Рузвелта і Сталіна прийшло розчарування. Члени МУН поголовно пішли до війська, теж причина неактивности. Та часи змінюються. Нема комуністично - американської співпраці, нема наклепів комуністів, зникли слова очорнювання, „фашисти і націсти". Виросло молоде покоління тут, і треба ним з а о п і к у в а тися. Приїхали діти з Европи, приїхали, підросли і американізуються. Потреба їм опіки, треба їх зв'язати в ряди не лише симпатиків чи приятелів, але і борців за Україну. Америка любить борців, а не лінюхів. На перший поклик відновленого МУН в нашому місті прийшло 36 дітей, на другий 44. Новий уряд відділу МУН очолює у нас п. Артюшенко, секретарює панна Христя Дачишин. Молоді дано автономію, хай сама рядить собою. Старші громадяни — батьки мають подбати за пристійну домівку або дім. Отже старші шукають виходу, молоді зачали робити пляни. Г. У. МУН мала недавно збори в Ню Йорку. Головою Г. У. МУН є тепер Мирон Куропась, а секр. Христя Різник з Ню Йорку. Лише у молоді наша будучність. Гарні слова, але без діл вони не мають значення. Молодь мусить мати те, чого вона хоче, що її в'яже, а тоді на старості літ і батьки при дітях можуть жити.

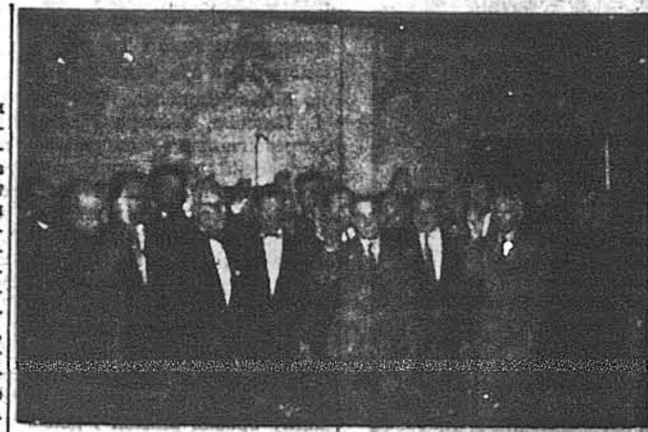
Д-р М. Тимків — секретар спілки „Парма", відвідав наше місто у зв'язку з курсами Сейвінґс енд Лови. При тій нагоді відвідав наші установи як теж свого далекого товариша по фінансах „Тризуб". Інтересним, що він разом з дир. Пуцилом теж закінчили зустріч „там, де народжуться стейк" — в шикаґовських різнях худоби. Я теж говорив з д-ром Тимковим, що вже довший час діє на фінансовому відтинку в Клівленді. Ну, таж мушу Вам погратулювати, — казав він — що „Трайдент" став тепер найбагатшою українською спілкою в Америці! — Дякую за ґратуляції, але прошу додати і найстаршою, бо з 1913 р. — додав я. — Я говорив з президентом „Парми" п. Іваном Тарнавським на тему „старшинства", і він не є певним, чи так воно є, —закінчив д-р Тимків. — Можемо служити доказами, — казав я.

Річні Збори ОбВУА виявили, що організація українських ветеранів була в минулому році активна, головно на полі соціяльної опіки. Касовий оборот виносив 3,000 дол. річно, збірка під церквами принесла 1,000 дол. Відійшло два члени на другий світ, а теперішнє членство коливається між 126—151. Вкладку платять 70 членів, а 13 ветеранів на пенсії є звільнені від вкладок. Дискусія над звітами і працею відділу виявила, що в громаді є завеликий спокій і збайдужіння. Нема консолідації ветеранських організацій. В реєстрі Централі шикаґовський відділ записаний як найкраще, бо дістав письменну похвалу за виконування зобов'язань на час. Була мова і про „Голос Комбатанта". Рішено призначити кольпортера і кореспондента, бо цей стрілецький журнал має бути дзеркалом життя відділів. Нову управу очолив полк. Дяченко.

Польські комуністичні міністри, а недавно і віце-прем'єр Ярошевич відвідали шикаґовську Польонію, музей на Авґуста Евню і мали наради з лідерами польських організацій. — Про щож ви говорите з міністрами, яких не признаєте і уважаєте їх за зрадників Польщі, — запитав я директора музею?

Сваримося, і доказуємо одні одним, що взаємно помиляємося. Радив і українцям так робити! Але чи можливо? Польща все ж таки держава хоч і сателіт, а Україна без амбасадорів, без війська, без грошей, отже з ким і про що говорити?

Кривду громаді в Гемонд, Індіяна, з р о б и л а остання „Шикаґовська Хроніка". Треба отже кривду направити і додати, що Свято Соборности організував місцевий відділ УККА, а програмою проводив його голова Степан Пилипчак. У „Свободі" з дня 15. березня був детальний опис імпрези.

16-членний уряд 423-го Відділу ім. Коновальця УНС, складає присяґу, яку проводить б. головний контролер Іван Іванчук, що проводив річними зборами. Біля нього голов. контролер Степан Куропась, предсідник і Т. Носієвич, секретар Відділу.

У МОСКВІ ЗНОВУ КРИТИКУЮТЬ СТАЛІНА

Москва. — Після перерви, в якій ніхто з совєтських офіційних чинників злим словом не обізвався про Сталіна, несподівано в минулу неділю „Совєтская Россія" помістила статтю, в якій пригадала, що Ленін таврував Сталіна за „грубість, химерність і нетолеранцію до чужих поглядів". Сталін, мовляв, заслужився після смерти Леніна „в боротьбі проти ворогів соціялізму", але потім „допустився великих помилок".

● Колишня голляндська королева Вільгельміна, яка тепер має 79 років, вистосувала публічний апель „до совісти світу", щоб державні мужі і рядові громадяни жили й ділили згідно з навчанням Христа. Нав'язуючи до подій в Південній Африці, колишня володарка стверджує рівність всіх людей, без уваги на расу і походження, перед Богом.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшов від нас у Вічність дня 24-го березня 1960
МІЙ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ,
бл. п. проф. Михайло БРУНЕЦЬ

В першій мірі складаю подяку Високопреподобним Отцям парохії св. Юра в Ню Йорку за принесення Покійному потіхи в останніх днях Його життя та участь в Панахиді та похоронних відправах.

Щиро дякую мґр. Е. Лозинському з рамени Організації Політв'язнів і п. П. Марко від УНС за їхні зворушливі слова прощання та хорові „Дзвони", що своїм співом звеличав Панахиду за душу Покійного.

Рівнож глибоко дякую ООЧСУ, Організації Політв'язнів, УНСоюзові, хорові „Дзвони" і Українсько-Американській Жіночій Допомоговій Організації ім. Ольги Басараб за вінки, а представникові НТШ та численним Членам повищих Організацій за вшанування пам'яті Покійного своєю присутністю на Панахиді та Похороні.

Моя найсердечніша подяка належиться Родині, Приятелям і Знайомим за квіти, пожертви на Службу Божу та дари для „Діти-Дітям", а зокрема за їх присутність на Похороні, що для деяких із них було пов'язане з довгою подорожжю.

З глибини серця дякую всім Тим, що особисто чи письмово зложили мені вислови співчуття та поспішили із словами розради.

Вкінці зосібна висловлюю подяку для Пань: С. Дидик, І. Благітка, С. Ганущак, С. Крушельницька та Н. Когут за їх щиропріятельську опіку над мною в цьому тяжкому мойому горю.

Дружина ІВАННА БРУНЕЦЬ

ЯК ТАМ НА ЦІЛИНІ . . .

(Закінчення зі стор. 2-ої)

льові вагончики. „Мені, — каже Євген, — ще й тепер моторошно згадати зиму на цілині. Морози сягали 40 ступнів, а північний вітер за малим не перекидав наші вагончики. Спали не роздягаючись. Маленька піч, в якій ми топили кізяками, неспроможна була огрівати нашу будку . . . Холод, голод — ось що я можу сказати коротко про дві проведені мною зими на цілині. Грошей було мало. Та якби було й більше, все одно за них нічого не можна купити. Авто - крамниця зовсім перестала показуватись. Приходилось хитрувати: ранком варили „концентровану" пшоняну кашу, їли і лягали спати. Увечері варили знову „концентрат" і знову лягали спати. Прокидались не від голоду, а від холоду. Від голоду рятувались махоркою — накурювались до очманіння, аж поки не відчували вже ні голоду, ні холоду . . ."

„Бідолашні дівчата! — пригадує Євген. — На них було просто жаль дивитись. Їх ставили на такі ж тяжкі роботи, що й нас, здорових хлопців, змушували виконувати однакові з нами норми. Повна відсутність будь-яких санітарно-гігієнічних умовин дуже погано відбивалась на їх здоров'ї. Коли я дивився на них, перед моїми очима вставав образ моєї матері. Мене з Полтави, де я провів дитинство, відрядили до Кишинева, де я працював у залізничій конторі. Мотивували це відсутністю праці для чоловіків у Полтаві. Але моя мати також не могла дістати в Полтаві ніякої іншої праці, як праця в залізничому депо. Там, у депо, вона сідала під паровозом у спеціяльно зробленій для того ямі і вісім годин обчищала з нього попіл, бруд і жужіль. За це їй платили 300 рублів на місяць. Мати казала мені, що коли порівняти теперішні ціни на головні продукти харчування з довоєнними до 1941 року, то її платня дорівнювала б ста довоєнним рублям, бо ціни на харчі тепер у Совєтському Союзі, приблизно, в три рази вищі, як до останньої війни . . ."

Західня Німеччина знову заперечує закид Москви щодо мілітаризму

Бон. — Західньо-німецький уряд передав ноту совєтському амбасадорові Андреєві Смірному з рішучим запереченням, наче б вона використовувала своє членство в Північно - атлянтійському союзі (НАТО) для розбудування своєї збройної сили та збільшування міжнародного напруження. Формально, західньо-німецька нота є відповіддю на совєтську ноту з 14 грудня мин. року та на пізніші кількакратні закиди збоку Хрущова, що в Західній Німеччині відроджується дух мілітаризму й реваншизму. Західня Німеччина — кажеться в цій ноті — готова приєднатись до кожного договору про міжнародне роззброєння та привітала б роззброєння так атомової, як і звичайної зброї. Німецька нота пригадує, що Західня Німеччина добровільно погодилась не продукувати атомової хемічної ані бактеріологічної зброї і дотримує це своє зобов'язання. Такого обмеження — кажеться в тій ноті — не прийняла на себе ніодна комуністична держава з Варшавського пакту.

Втома організму перешкоджає ростові пістряка тварин

Шикаґо. — Д-р Карл Е. Пашкіс із Джеферсон Медікал коледжу в Филаделфії заявив на пресовій конференції, що на основі своїх дослідів може ствердити, що втома спричиняє якісь такі, досі невияснені, субстанції, які перешкоджають ростові пістряка в тварин. Ті щурі, які могли досить рухатися, були відпорніші на ріст перещепленого пістряка в порівнянні з тими, які були без руху в малих кліточках. Ще більше відпорні на пістряка були ті щурі, які штучно змушувані були до надмірних фізичних вправ — бігати цілими днями, або плавати в окремих водних збірниках. Ті щурі, які не могли зовсім рухатися від 5 до 10 разів більше нездужали на пістряка, як ті що мали надмірний рух. В деяких випадках пістряк зник в тих щурів, які перевтомлювали свої м'язи. Найважніше те, що ріст пістряка був утруднений і тоді, коли щурам давали застрики з тієї субстанції, яка є витворена внаслідок перевтоми мускулів. Досі ще не є відомо, який це складник витворюється в мускулах щурів внаслідок перевтоми.

● **Філіппінський президент** Карльос Ґарція заявив, що Філіппіни були б дуже раді, якщо американський уряд хотів би встановити на Філіппінах атомово - ракетні бази. Філіппінські партії і преса підтримали цю заяву президента. Філіппіни, що є союзником Америки, стараються за ревізію союзницького договору та за зворот втрат, що їх зазнали за останньої війни, незалежно від відшкодування, що його вони дістануть від Японії.

● **Нюйоркська стейт** має мати тепер 16,500,000 мешканців, як видко на основі неповних вислідів теперішнього перепису населення. Але точного числа не можна подати, поки не буде закінчений перепис.

Президент відкрив бейзболовий сезон киненням першого м'яча в грі Сенаторів із Ред Саксами

Президент Айзенгавер прибув до Вашингтону разом із своїми внуками, щоб узяти участь у відкритті бейзболового сезону на стадіоні Ґріффіта.

Вашингтон. — Айзенгавер 18-го квітня перервав вакації в Оґесті, Джорджія, і відлетів до столиці, щоб там по раз останній як Президент ЗДА відкрити бейзболовий сезон, кинувши першого м'яча у змаганнях між Сенаторами і Ред Саксами. Президент під час свого урядування в Білому Домі вже 7-ий раз користав із свого привілею започаткувати бейзболовий сезон і тільки раз не був на цій параді, бувши поза столицею. Айзенгавер був у веселому настрої, тішився виграю столичних „Сенаторів" у відношені 10:1, їв „гат доги" і пив „кока кола" як і всі інші присутні, та хвалився перед віцепрезидентом Ричардом М. Ніксоном, що за свого урядування „виграв" змагання в свою користь 4:3, це значить, що столична дружина 4 рази виграла, а 3 програла. Після гри Президент відлетів до Оґести, де буде докінчувати відпочивати.

Плянується будову українсько-католицького Катедрального храму в Арґентині

Вікаріят Українсько-Католицької Церкви в Буенос Айресі (Арґентина) заплянував акцію в справі будови Катедрального Храму, який мав би бути здвигнений в одній з центральних дільниць столиці. В цій справі подано відповідний пресовий заклик в якому пишеться: „Прийшов час, щоб ми взялися рішуче до будови не лише рідної, але й репрезентативної церкви в Буенос Айресі".

Вже опрацьовується відповідний проєкт Катедри, як також буде зорганізований збірковий комітет, який займеться збірковою акцією. Плянують

На Флориді 327,000 осіб зажили вакцину проти поліо

Маямі, Флорида. — Район Маямі матиме важливе значення в боротьбі проти поліо якщо виявиться, що доуснє заживання вакцини з живими вірусами даватиме скоріше, певніше і на довший час забезпечення проти цієї грізної недуги. Досі більше як 327,000 осіб „нащепилися" цією вакциною, і тільки 4 з них занедужали на паралітичне поліо. Спеціялісти від цієї проблеми запевняють, що ці особи дістали поліо тому, що вже мали в собі його бацилі ще перед заживанням вакцинових пігулок, і недуга не є наслідком „щеплення". Д-р Джордж Еріксон, спеціяліст від епідемічних недуг, твердить, що нова вакцина з живими вірусами є безпечна для здоров'я, а треба буде чекати до жовтня або листопада, щоб ствердити її успішність. Цю вакцину винайшов д-р Геральд Р. Кокс із Лідерлі ляборраторії в Ню Йорку. Тіло, діставши до себе цю вакцину, витворює протитільця для поборювання немов справжнього поліо і дає імунітет організмові, охороняючи його перед недугою .

Кастро, Ніксон, спікер Рейбирн і сен. Джансон відповідають учням гайскулу в Бруклині

Бруклин, Н. Й. — Учні джюньйор гайскулу в Бруклині при вулиці Мек Дугала повисилали листи до кубинського прем'єра Фіделя Кастра, віце-президента Ричарда М. Ніксона, спікера Палати Репрезентантів конгресмена Сема Рейбирна і провідника демократичної більшости в Сенаті сенатора Линдона Б. Джансона, просячи їх про окремі звернення до них та про автографи і фотознімки. Директор канцелярії кубинського прим'єра д-р Хуан А. Орта написав, що прем'єр Кастро не висилає нікому своєї фотографії, але в цьому випадку зробив виїмок і дозволив її вислати бруклинським середньошкільникам, щоб „виявити знак своєї приязни до них і їх земляків'. Але він не дав їм свого автографа, бо „не є кіновою зіркою". Ніксон відписав, що тішиться тим фактом, „що учні цікавляться своїм урядом", і висловив надію, що це зацікавлення триватиме в них ціле життя. Сем Рейбирн заохотив учнів студіювати американську історію, а сенатор Джансон написав їм, щоб не турбувалися передбаченням совєтського прем'єра Нікіти Хрущова, бо американський нарід має таку сильну традицію, що ніколи не дозволить на те, щоб його діти чи внуки стали комуністами, як це передбачав Хрущов, бувши в гостині в ЗДА.

Франція заповідає можливість поділу Альжиру

Альжир. — Французький прем'єр Мішель Дебре, приїхавши на триденні відвідини до Альжиру, заявив в радіопромові в минулий вівторок, що коли б сталася „неймовірна й страшна річ" і мусульманські альжирці заявилися в плебісциті за повною самостійністю та за відділенням від Франції, тоді Франція переведе поділ Альжиру на мусульманську й европейську частини з уможливленням також мусульманам перенестись до тієї частини, яка й надалі „залишиться французькою". Хоч на можливість поділу Альжиру за етнічним принципом натякував був вже раніше президент де Ґоль, проте щойно тепер уперше високий речник уряду потвердив цю концепцію, як реальний плян. Самостійність — заявив Дебре — буде в практиці рівнятися поділові. Тому він закликав французів в Альжирі, щоб вони перестали лякатися, що їх „запродадуть" і „зрадять", бо — казав він — не існує такої небезпеки, щоб вони дістались під владу автохтонних арабів.

Андерсон за збільшення продукції на 50 відсотків; остерігає проти інфляції

Ню Йорк. — Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон промовляв на прийнятті 700 директорів різних промислових бизнесових фірм та банків і представників робітничих організацій в готелі „Астор" і заявив, що ЗДА мусітимуть в найближчій декаді збільшити свою продукцію на 50 відсотків, якщо схочуть з успіхом конкурувати з комуністичним світом. Але він твердив, що якщо не вдасться припинити інфляцію валюти, то це послабить економіки майже всіх держав поза СССР, а внаслідок цього ЗДА мали б великий неуспіх в боротьбі проти поневолення, яке загрожує світові збоку комунізму. Секретар скарбу заявив, що 1960 рік заповідається добре, і, мабуть, буде найкращим роком щодо економіки в історії цієї країни. Андерсон промовляв за те, щоб заохотити американських громадян на рати купувати федеральні ощадностеві бонди в тих підприємствах, в яких працюють. На думку секретаря скарбу є вигляди на добробут і в найближчих роках, а деякі незначні знижкові познаки в економіці є виявом пристосування економіки до хвилевих потреб, а не виявом майбутньої знижки.

Рейбирн намагається підтримувати ліберальний проєкт про лікарську допомогу старшим

Вашингтон. — Демократичні провідники Палати Репрезентантів на окремій конференції погодилися на тому, щоб підтримати ліберальний законопроєкт про лікарську й шпитальну допомогу пенсіонерам соціяльного забезпечення й старшим особам, які закінчили 65-ий рік життя. В цій конференції, скликаній спікером Палати Семом Рейбирном, брали ще участь конгресмени-демократи: провідник демократичної більшости в Палаті — Джан В. МекКормек, голова Комісії Способів і Засобів — конґресмен Вілбур Д. Міллс, і член цієї комісії — Тадеуш М. Махровіч, Вілльям Дж. Грін і Лі Меткалф та президент спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер П. Рутер. Досі Рейбирн не цікавився справою проєкту про лікарську допомогу старшим, — а тепер намагається її підтримати, хоч в Палатній Комісії не було досі більшости, що була б прихильна проєктові конґресмена Форанда, який пропонує збільшити внески до соціяльного забезпечення.

● **Український Студентський Клюб при Сіті Коледж у Ню Йорку** влаштував дня 7-го квітня ц. р., сходини з доповіддю ред. Б. Кравцева про ідейні тенденції і процеси серед українців в УССР.

РОЗШУКИ

ПЕТРА КАЧМАРА,
народженого в жовтні 1914 року в селі Тисовій, біля Перемишля, шукає Рідня.
Зголошення просимо слати на адресу ЗУАДКомітету:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street
Philadelphia, Pa.

КАТЕРИНА ХОМІК,
з Наконечного, пов. Яворів, нехай зголоситься по лист від Рідні, до:
Mr. Antin MALANIAK
541 Pelham Rd.
Philadelphia 19, Pa.

Пошукую
ПАРАСКУ ДЖАМАН,
по родичах: донька Петра Папіана. — Маю лист для неї від її сестри Доці Доньки, зі села Валиці, Гвоздецький район. Прошу голоситися на слідуючу адресу:
Дмитро КОЛТИК
3101 — 1st Avenue South
Minneapolis 8, Minn.

Пошукую
СТЕФАНА ДЯКІВ,
зі села Човгани, пов. Станиславів. Виїхав з дому в 1942 році до Америки, або Канади. Пошукує Ольга Маланюк, з дому Дублянин. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Olha MALANIUK
12320 Maine Street
Detroit 12, Mich., USA

ТАРЗАН, ч. 4439. Кінець рушниці.

Громове ричання чути було на рівнині, але швидко воно припинилося, коли Тарзанів ніж пробив сильне серце льва!

А тоді він прискочив до приголомшеної дівчини, вирвав рушницю їй із рук . . .

І свідомо кинув нею до поблизької скелі